

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa A. D.  
przeciwko I. [...] Spółce Akcyjnej w W.  
o odprawę,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 22 czerwca 2021 r.,  
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.  
z dnia 11 października 2019 r., sygn. akt XXI Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Powódka A. D. zażądała od pozwanego I. [...] S.A. kwoty 40.500 zł tytułem odprawy pieniężnej w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia brutto wraz z odsetkami; ustalenia, że stosunek pracy został rozwiązany na mocy porozumienia stron, o którym mowa w art. 30 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 10 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1969 ze zm.); zobowiązania pozwanego do wydania świadectwa pracy zgodnie ze stanem faktycznym. Powódka zgłosiła również roszczenia ewentualne - na wypadek nieuwzględnienia roszczeń opisanych

powyżej, tj. o ustalenie, że złożyła oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę pod wpływem błędu lub groźby; uznanie rozwiązania umowy o pracę z 31 sierpnia 2017 r. za nieuzasadnione lub naruszające przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę; zasądzenie od pozwanego dwumiesięcznego wynagrodzenia brutto, tj. 27.000 zł tytułem odprawy wraz z odsetkami ustawowymi; zasądzenia od pozwanej trzymiesięcznego wynagrodzenia tytułem odszkodowania za nieuzasadnione oraz niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę; zobowiązanie pozwanego do sprostowania świadectwa pracy oraz zasądzenie równowartości trzymiesięcznego wynagrodzenia brutto oraz dwumiesięcznej odprawy tytułem odszkodowania należnego w ramach tzw. ujemnego interesu umownego w związku ze szkodą powódki powstałą wskutek prowadzenia przez pozwanego negocjacji bez zamiaru zawarcia porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę.

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z 25 lutego 2019 r., sygn. akt VIII P [...], nakazał pozwanemu sprostować świadectwo pracy powódki w zakresie pkt. 3 przez zamieszczenie informacji, że stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę na mocy porozumienia stron (pkt 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2), rozstrzygając o kosztach postępowania (pkt 3).

Powódka zaskarżyła wyrok Sądu pierwszej instancji w całości. Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 11 października 2019 r., sygn. akt XXI Pa [...], oddalił apelację (pkt 1), rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego (pkt 2).

Powódka wniosła skargę kasacyjną, zaskarżając wyrok Sądu drugiej instancji w całości.

Zarzucono naruszenie prawa materialnego, to jest: a) art. 60 k.c. w związku z art. 65 k.c. w zw. z art. 300 k.p. przez błędną interpretację, polegającą na uznaniu, że strony rozwiązały umowę o pracę przez czynności konkludentne z dniem 31 sierpnia 2017 r.; b) art. 1 ust. 2 w związku z art. 10 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, przez jego błędną interpretację, polegającą na uznaniu, że rozwiązanie umowy na mocy porozumienia stron z inicjatywy pracodawcy oznacza tylko taki zakres stanów faktycznych, w których pracodawca występuje z propozycją rozwiązania umowy, a nie obejmuje już takich sytuacji, gdy

na skutek przekazanych przez pracodawcę informacji, pracownik decyduje się na poszukiwanie innej pracy i występuje do pracodawcy z propozycją rozwiązania umowy; c) art. 10 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, przez jego błędną interpretację polegającą na przyjęciu, że dla ustalenia prawa powódki do odprawy ma znaczenie, czy porozumienie nastąpiło z inicjatywy i przyczyn po stronie pracodawcy, podczas gdy z brzmienia tego przepisu wynika, że przy tzw. zwolnieniu indywidualnym zastosowanie znajduje wyłącznie art. 8 i art. 5 ust. 3-6 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, a więc dla prawa do odprawy nie ma znaczenia, czy rozwiązanie stosunku pracy za porozumieniem stron nastąpiło z inicjatywy pracodawcy, co skutkowało naruszeniem art. 8 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy przez jego niezastosowanie.

Zarzucono również naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 382 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie „i wydanie wyroku opartego i dokonanie interpretacji przepisów prawa materialnego jedynie w zakresie, w jakim uczynił to sąd niższej instancji”.

Skarżąca, wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, tj. a) jaki moment należy uznać za adekwatną chwilę rozwiązania umowy o pracę w sytuacji, gdy takie rozwiązanie następuje przez czynności konkludentne; b) na ile ustalona wcześniej przez strony w drodze porozumienia data rozwiązania stosunku pracy pozostaje adekwatna dla późniejszego rozwiązania umowy o pracę *per facta concludentia*; c) czy dla rozwiązania umowy *per facta concludentia* mają znaczenie jakiegokolwiek wcześniejsze ustalenia stron, czy skutek w postaci rozwiązania następuje *per ipsum* jako rezultat określonych zachowań stron; d) jakie warunki muszą zostać spełnione dla uznania, że zachowania stron już wyczerpują znamiona rozwiązania umowy przez czynności konkludentne; e) jak szeroko należy interpretować sformułowanie „inicjatywa pracodawcy” w zawarciu porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę użyte w art. 1 ust. 2 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących

pracowników, jeżeli przyczyny rozwiązania stanowią wyłączny powód, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy; f) czy dyspozycja art. 10 ust. 1 przywołanej ustawy wyłącza stosowanie art. 1 ust. 2 tej ustawy w zakresie wskazania strony, która ma wystąpić z inicjatywą zawarcia porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę; innymi słowy, czy rozwiązanie umowy na mocy porozumienia stron „z przyczyn nietyczących pracowników, jeżeli przyczyny te stanowią wyłączny powód”, o którym mowa w art. 10 ust. 1 powołanej ustawy, jest możliwe, jeżeli porozumienie następuje za zgodą lub z inicjatywy pracownika?

Skarżąca wskazała również, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ w sprawie miała miejsce oczywiście niewłaściwa wykładnia przez Sąd drugiej instancji wskazanych w podstawach kasacyjnych przepisów, tj. art. 60 k.c. w związku z art. 65 k.c. w związku z art. 300 k.p. oraz art. 1 ust. 2 w związku z art. 10 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nietyczących pracowników.

Pozwany, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o nieprzyjęcie jej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy podkreślić, że zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może zatem być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej

indywidualnej sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, LEX nr 2069457).

Skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych oraz oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej. Obie przesłanki koncentrują się wokół wykładni tych samych przepisów prawa materialnego.

Należy zauważyć, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. występuje wtedy, gdy bez pogłębionej analizy zastosowanych przez sąd przepisów prawa, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, można stwierdzić zasadność przytoczonych podstaw kasacyjnych. Innymi słowy, oczywista zasadność skargi kasacyjnej zwykle wynika z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa. Z kolei twierdzenie o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, gdy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruuujących to zagadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). Nie jest zatem możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne dotyczące wykładni określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne problemy prawne, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, LEX nr 1770903). Wobec powyższego skarżąca nie może skutecznie powoływać się na to, że skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie określonego przepisu prawa, który jednocześnie jest rozbieżnie interpretowany i z tego powodu wymaga wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 maja 2008 r., II PK 17/08, LEX nr 829110).

Odnosząc się do problemów wskazanych przez skarżącą jako istotnych zagadnień prawnych, należy wskazać, że na problemy przedstawione w punktach a-d wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odpowiada wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 26 listopada 2002 r., I PKN 659/00 (LEX nr 577449). Wskazano w nim, że rozwiązanie stosunku pracy na mocy porozumienia stron może nastąpić wtedy, gdy strony złożą zgodne oświadczenia woli w tym przedmiocie - bądź w sposób wyraźny bądź dorozumiany, ale niebudzący wątpliwości co do tego, że obie dążą do rozwiązania stosunku pracy w określony sposób i w określonej dacie. Zatem o dacie rozwiązania umowy o pracę w sposób dorozumiany decydują okoliczności faktyczne sprawy. Przyjęcie w niniejszej sprawie, że terminem tym jest zaprzestanie świadczenia pracy przez powódkę, po zwrocie w tym dniu przez powódkę mienia pracodawcy, zaakceptowane przez pracodawcę, nie budzi zastrzeżeń.

Również w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśnione zostało, że dla prawa do odprawy nie ma znaczenia, czy rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, ale istotne jest to, czy były to przyczyny niedotyczące pracownika; wystarczające jest, aby przyczyny rozwiązania stosunku pracy nie dotyczyły pracownika, nie muszą one natomiast leżeć po stronie pracodawcy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2018 r., II PK 105/17, LEX nr 2566911 i przywołane tam orzecznictwo, a w szczególności wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r., I PK 185/10, LEX nr 1119478, w którym podkreślono, że przypadku rozważania prawa do odprawy należy nie w okolicznościach zwolnień grupowych, tj. przy zwalnianiu mniejszej liczby osób, istotna jest nie inicjatywa zawarcia porozumienia stron stosunku pracy rozwiązującego ten stosunek, lecz to, jakie przyczyny uzasadniały rozwiązanie, a mianowicie, czy były to przyczyny niedotyczące pracownika i - jeżeli tak było - to, czy stanowiły one wyłączny powód uzasadniający zawarcie porozumienia). W rezultacie nie występują zagadnienia ujęte w punktach e i f wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania).

Uwzględniając powyższe należy podkreślić, że w sprawie nie występują istotne zagadnienie prawne, skoro Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a skarżąca nie wskazała okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2014 r., I PK 128/14, LEX nr 1652375; z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934).

Jeżeli chodzi o przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej sformułowaną przez skarżącą we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, to w zakresie tej przesłanki przesądu brak jest uzasadnienia, a tymczasem jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>4</sup> § 1 w związku z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Z tych powodów, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 1800) oraz art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 398<sup>21</sup> k.p.c.